

ผลของการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมและญาติโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) โรงพยาบาลพนาจังหวัดอำนาจเจริญ

นางนุชจรีพร ทองวรรณ, นางจิรวรรณ มูลชาติ และนางศิริวรรณ เทียงตรง สสอ.พนา

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) และระดับความเครียดของญาติผู้ป่วยสมองเสื่อมก่อนและหลังการทดลองโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) อำเภอนาเมืองจังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่าง 1 ตุลาคม 2561 – 30 เมษายน 2562 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยสมองเสื่อมและญาติจำนวน 20 คน ดังนี้ ผู้ป่วยสมองเสื่อม เกณฑ์คัดเข้าคือ แพทย์ให้การวินิจฉัยว่าป่วยด้วยโรคสมองเสื่อม เกณฑ์คัดออกคือ 1.ผู้ป่วยสมองเสื่อมระดับเล็กน้อยและรุนแรง 2.ผู้ป่วยติดเตียง (ADL0-4 คะแนน) ญาติผู้ป่วยสมองเสื่อม เกณฑ์คัดเข้าคือ ญาติหรือผู้ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมที่ดูแลต่อเนื่องที่บ้านไม่น้อยกว่า 6 เดือนและยินยอมเข้าร่วมวิจัย เกณฑ์คัดออกคือ อายุไม่น้อยกว่า 18 ปี เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) และแบบประเมินความเครียดสวนปรง (SPST-20) การดำเนินงาน 1.เยี่ยมบ้านโดยเครือข่ายครั้งที่ 1 2.อบรมให้ความรู้เครือข่าย 3.เยี่ยมบ้านโดยเครือข่ายครั้งที่ 2-3 4.ทำกิจกรรมกลุ่มพัฒนาสมอง เดือนละ 1 ครั้ง 5.เยี่ยมบ้านโดยเครือข่ายครั้งที่ 4 (การเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งห่างกัน 2 เดือน) 6.สรุปผล เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันและแบบประเมินความเครียด โดยทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ประเมินจากการเยี่ยมบ้านครั้งที่ 1 และครั้งที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานใช้ Paired-Sample T-Test โดยใช้โปรแกรม SPSS ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยสมองเสื่อม อำเภอนาเมืองอำนาจเจริญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 มีอายุ 80 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40 ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคสมองเสื่อมมาแล้ว 4-6 ปี ร้อยละ 60 รักษาที่โรงพยาบาลอำนาจเจริญ ร้อยละ 40 สิทธิการรักษาบัตรทอง ร้อยละ 40 ญาติผู้ป่วยสมองเสื่อมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40 ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยเป็นบุตร/หลาน ร้อยละ 70 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 90 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 40 ทำงานอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50 รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว 5,001-10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 70 ระยะเวลาที่ดูแลมากกว่า 6 ปี ร้อยละ 60 ผลคะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันผู้ป่วยสมองเสื่อมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p \text{ value} < .001$ โดยมีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันผู้ป่วยสมองเสื่อมก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมและผู้ดูแลโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) เพิ่มมากขึ้น (mean = 7.90, SD = 1.912 และ mean = 8.90, SD = 2.643) และความเครียดของญาติผู้ป่วยสมองเสื่อมก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมและผู้ดูแลโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) มีค่าน้อยลง (mean = 40.70, SD = 11.450 และ mean = 20.50, SD = 6.570) ข้อเสนอแนะ 1.การวิจัยนี้เป็นเพียงการประเมินภาวะสมองเสื่อมในด้านความสามารถในการดำเนินกิจวัตรประจำวันเท่านั้นหากต้องการประเมินการรักษาระดับภาวะของสมองในผู้ป่วยสมองเสื่อมควรมีการใช้เครื่องมืออย่างอื่นเพิ่มเติม จาก

การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมและญาติโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) อำเภอพนาพนา จังหวัดอำนาจเจริญสามารถเพิ่มความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยสมองเสื่อมและสามารถลดระดับความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมที่อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญได้ จึงควรรนำรูปแบบการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมและผู้ดูแลโดยเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมในชุมชน (ลูกแพง) ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมอย่างต่อเนื่องและนำไปประยุกต์ใช้ในโรคอื่นๆ ต่อไป

การประชุมวิชาการสาธารณสุข จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2562